

**birden fazla yıla yaygın
yapım işleri ile ilgili hak
edışlerden sağlanan
dövizlerin bankalarda mevduat
olarak tutulması sonucunda
alınan kur farklarının ayrı
bir ticari organizasyon
çerçevesinde ve ayrı bir
kaynaktan elde edilmiş
olmaları sebebiyle cari yılın
faaliyet dışı bir geliri
olarak değil, hak edişin bir
unsuru ve türevi olarak
değerlendirilmesi**

Danıştay 3. Dairesinin 31.05.2010 Tarih ve 2009/4531 Esas No'
lu Kararı

Davacının, ticari mevduat hesabından elde ettiği faiz gelirini yasal defter ve kayıtlarına intikal ettirmeyerek beyan dışı bıraktığı yolundaki saptamaları içeren 15.03.2007 tarihli tutanağa dayanılarak, takdir komisyonunca belirlenen matrah farkı üzerinden 2005 yılı için adına re' sen salınan vergi

ziya-1 cezalı kurumlar vergisi ile Aralık 2005 dönemi için salınan vergi ziya-1 cezalı geçici vergiyi; davacının defter ve belgelerinin incelenmesi sonucu düzenlenerek, şirket yetkilisi nezdinde herhangi bir ihtiraz-i kayıt konulmaksızın imzalanan ve vergilendirme döneminde elde edilen mevduat faizi gelirinin kayıt ve beyan dışı bırakıldığına saptandığı tutanak esas alınarak takdir edilen dönem matrah üzerinden salınan vergi ziya-1 kurumlar, gelir vergisinde yasaya aykırılık görülmediği, mahsup dönemi geçen geçici verginin aranmayacağı gerekçesiyle, geçici vergiyi kaldırmak suretiyle değiştiren Vergi Mahkemesinin kararının; davacı tarafından, şirketlerinin, yıllara sari inşaat işiyle uğraştığı gerçeğinin ihmal edildiği, bu kapsamdaki işlerden elde edilen kazancın işin bittiği yıldaki kâr veya zararın tespitinde esas alınacağı, davalı idarece ise geçici vergiye ilişkin hükmün, mahsup dönemi geçen geçici vergi aslının aranmaması şeklinde düzeltilmesi gerektiği ileri sürülerek bozulması istenmiştir.213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3. maddesinin (B) bendinde, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu kurala bağlandıktan sonra bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin yemin ve vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi dışında her türlü delille ispatlanabileceği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesinin 1. fıkrasında ise vergi mahkemelerinin, bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeleri kendiliklerinden yapabilecekleri, belirlenen süre içinde lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgilerin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilecekleri kurala bağlanmıştır.5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. maddesinde; kurumlar vergisinin, 1. maddede yazılı mükelleflerin bir hesap döneminde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Yıllara yaygın yapım ve onarım işlerine ait hak edişlerin döviz olarak ödenmesi halinde hak edişin tahakkuk ettiği tarih ile ödendiği tarihin farklı olması yanında, kur farkından oluşan bir gelir farkını da doğurmaktadır. Bu konuda vergi idaresinin görüşü, mükellefin söz konusu faiz ve kur farkı gelirlerini faaliyet dışı bir gelir olarak cari yıl zararının tespitinde dikkate almaları ve beyan etmeleri gerektiği yönündedir.

İkinci görüş ise, kur farklarının hak edişin bir parçası sayılmasıdır. Ayrıca kur farkı kendiliğinden oluşup ayrı bir organizasyon gerektirmemektedir. Ancak Danıştay 8.6.1994 tarih E.1994/581 sayılı kararında birden fazla yıla yaygın yapım işleri ile ilgili hak edişlerden sağlanan dövizlerin bankalarda mevduat olarak tutulması sonucunda alınan kur farklarının ayrı bir ticari organizasyon çerçevesinde ve ayrı bir kaynaktan elde edilmiş olmaları sebebiyle cari yılın faaliyet dışı bir geliri olarak değil, hak edişin bir unsuru ve türevi olarak değerlendirilmesi gerektiğini kabul etmiştir.

]]>